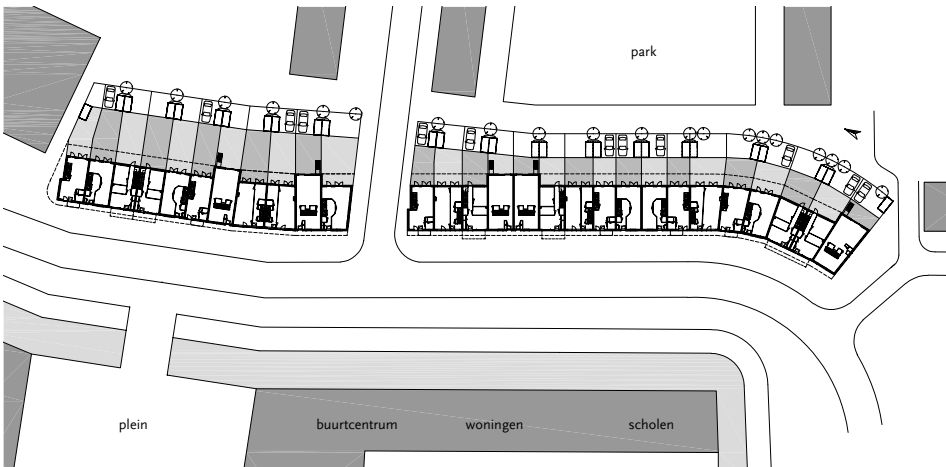




ABBINK X DE HAAS
architectures

VERNIEUWD WONEN IN WEDEROPBOUWWIJK







Meerwijk

In 2002 werd een stedenbouwkundig plan voltooid om Meerwijk Centrum, een 70'er jaren uitbreidingsgebied aan de zuidkant van Haarlem, te herstructureren. Onder het motto 'meer individualisme' voorzag het ook in een aanpak om de eenzijdige opbouw van de bestaande woningvoorraad te doorbreken. Lege plekken in het bestaande plan werden opgevuld met seriematig opgezette reeksen van eengezinswoningen. De basis voor de stadswoningen is dan gelegd. De bevolking van Meerwijk omarmt het project stadswoningen als een van de meest gezichtsbepalende onderdelen van het vernieuwingsplan.

Doelstelling

De 28 stadswoningen kregen een programma mee waarin referentie aan stedelijk wonen zou moeten worden vertaald in een grote variatie in plattegrond-opzet en verschijningsvorm. Tegelijkertijd stond vast dat deze woningen, gelegen binnen een naoorlogse uitbreidingswijk, niet tot het gouden randje van de woningmarkt zouden gaan behoren. Ze zouden op zijn minst redelijk betaalbaar moeten zijn. Juist in deze context van een transformatiewijk, multicultureel en economisch geen toplocatie, was de uitdaging en de kans groot om een uitspraak te doen over de huidige betekenis van het stedelijk wonen.

Programma

In de opdracht van de supervisor aan de vijf architecten werd vervolgens de nadruk gelegd op het ontwikkelen van het woningontwerp *van binnenuit*: het wonen en leven binnen de woning stonden centraal en er werd een groot belang gehecht aan het inzetten van architectonische middelen om een specifieke zeggingskracht in het interieur te ontwikkelen. Er werd prioriteit gegeven aan de rol van de architect als regisseur van de ruimtelijke structuur van de woning. Hier is nadrukkelijk gezocht naar een specifieke, haast persoonlijke kijk op het wonen – als tegenhanger voor de generieke normen die zo karakteristiek zijn voor de projectmatige woningbouw. Om binnen de vastgestelde bouwhoogte van drie a vier lagen de diversiteit te kunnen garanderen was er voor iedere ontwerper de keuze voor een eigen beukmaat mogelijk, die varieert tussen 4,8m en 6,0m. Tevens werd, niet als dwingende voorwaarde maar als aanbeveling, voorgesteld tenminste één bouwlaag een vrije hoogte van 3.00m te geven, waardoor o.a. de vloeren tussen de woningen onderling kunnen gaan verspringen.

Ontwerpproces

In de vorm van een ontwerpatelier ontwikkelden de architecten naast de thematiek betreffende het woninginterieur een visie op de expressie van de individuele ontwerpen binnen het beeld van de woningenreeks als geheel en de inpassing in de bestaande stedenbouwkundige omgeving. Gaandeweg werd de spanning die kon worden bereikt tussen het collectieve beeld van de straatwand en de individuele expressie per woning een belangrijke prioriteit bij het ontwikkelen van de gevels. Vandaar dat collectief gekozen materialen in de vorm van metselwerk in de voorgevel en keimwerk in de achtergevel worden ingezet. Ook het afstemmen van één goothoogte met één dakdetail brengt een duidelijke samenhang tussen de woningen onderling tot stand. De individuele verschillen voortkomend uit het interieur leveren vervolgens sprekende onderdelen in de gevel op zoals raamvormen, ornamenten, balkons en erkers, die op een effectieve wijze de individualiteit per woning onderstrepen. Ook het mixen van de vijf woningtypes tot één ontworpen straatwand draagt bij tot een compositie die profiteert van de herhaling en ze niet ontkent. Met name door spiegeling en verschillende samengestelde symmetrieën op basis van de individuele ontwerpen ontstaat een straatbeeld waarin de individuele woning op een organische wijze ondergeschikt wordt gemaakt aan de kracht van het collectieve beeld. Interessante toevoegingen ontstonden op onderdelen waarin het stedenbouwkundige plan onduidelijke situaties laat ontstaan. Zoals de achterzijde van de strook woningen, waarvan de tuinen inclusief de in de tuin geparkeerde auto grenzen aan een openbaar parkje. Het thema animatie van de achterkant werd ingezet om te vermijden dat een confronterende achterkantsituatie zou ontstaan grenzend aan openbaar gebied.

Zeker in de context van een na-oorlogse woonwijk, waar de bestaande woongebouwen vaak als monotoon worden bestempeld, vormt deze balans tussen individualiteit en collectiviteit een subtiele invulling. Het bewijst bovendien dat specifieke woonconcepten niet uitsluitend binnen het domein van particulier opdrachtgeverschap gerealiseerd kunnen worden. Deze projectmatig ontwikkelde woningen dragen niet alleen bij aan het individuele wongeluk van hun kopers, maar ook aan de kwaliteit van het 'stadsgevoel' in Meerwijk als geheel.

ABBINK X DE HAAS
a r c h i t e c t u r e s

Paulien Bremmer architect

bureau Ira Koers

Nolet van Herpen

Supervisor:

Cees Nagelkerke

Architecten / Ontwerpers:

Angie Abbink (Abbink X De Haas) & Elsbeth Falk
Paulien Bremmer
Micha de Haas (Abbink X De Haas)
Marjan van Herpen & Pepijn Nolet
Ira Koers

Opdrachtgever:

Ymere

Aannemer:

Regiobouw Haarlemmermeer

Locatie:

Bernadottelaan, Haarlem

Programma:

28 stadswoningen

Start bouw:

maart 2007

Oplevering:

april 2009

Bouwsom:

€ 3.900.000,-

Stedenbouwkundig plan:

Fons Verheijen
Milembe Mateyo
Angie Abbink

Fotografie:

Michael van Oosten
Ira Koers
Abbink X De Haas architectures

X